

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **J. S.**, zastoupeného JUDr. Pavlem Čuprem, Ph.D., advokátem, se sídlem třída Kpt. Jaroše 9, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 10. 2006, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 1. 2008, č. j. 34 Cad 33/2007 - 32,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, JUDr. Pavlu Čuprovi, Ph.D., **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 10 028,13 Kč, která je splatná do šedesáti dnů od doručení tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadá kasační stížností výše označený rozsudek Krajského soudu v Brně, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 10. 2006, č. X, kterým žalovaná přiznala stěžovateli od 30. 1. 1999 starobní důchod podle ustanovení § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), a podle čl. 46 odst. 1 Nařízení Rady (EHS) 1408/71 ve výši 2080 Kč měsíčně s tím, že základní výměra důchodu činí 1310 Kč a procentní výměra 770 Kč. S odkazem na ustanovení § 55 odst. 2 zákona

o důchodovém pojištění žalovaná uvedla, že nárok na výplatu důchodu za dobu před 18. 4. 2002 zanikl.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že zásadně nesouhlasí s tím, aby mu byl přiznaný starobní důchod doplacen pouze od 18. 4. 2002, tj. nejvíce tři roky nazpět ode dne uplatnění žádosti o přiznání starobního důchodu. Stěžovatel požaduje, aby mu byl starobní důchod doplacen ode dne vzniku nároku, tj. ode dne 30. 1. 1999. Stěžovatel poukázal na to, že již ve svém prvotním podání směřujícím proti rozsudku krajského soudu, které bylo později doplněno ustanoveným advokátem, namítal, že žádost o přiznání starobního důchodu ze dne 18. 4. 2005 nebyla žádostí jedinou. Stěžovatel tvrdí, že již od roku 1992 podal takových žádostí několik. Stěžovatel poukazuje na to, že již v řízení o žalobě předložil soudu rozhodnutí žalované z roku 1995, kterým mu byla žádost o přiznání starobního důchodu zamítnuta. Stěžovatel namítá, že jeho předchozí žádosti vždy žalovaná odmítala s tím, že jsou předčasné, resp. že snad budou změněny právní předpisy ve stěžovatelův prospěch. Stěžovatel dále uvedl, že si je jistý, že žádost o přiznání starobního důchodu podal i v roce 2002, nepamatuje si však již, zda to bylo prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení v Jihlavě, či zda přímo u žalované. Vzhledem k tomu, že krajský soud ve svém rozsudku argumentoval pouze žádostí o přiznání starobního důchodu ze dne 18. 4. 2005, stěžovatel nabyt podezření, že žalovaná nepředložila krajskému soudu úplnou dokumentaci. V rámci přípravy kasační stížnosti pak stěžovatel zjistil, že ani okresní správa sociálního zabezpečení, ani žalovaná nedisponují žádnou dokumentací k jeho osobě z let 1995 - 2005. Jediná žádost, o jejíž existenci existuje doklad, je tedy žádost z 18. 4. 2005.

Stěžovatel dále poukazuje na to, že předchozí rozhodnutí žalované o jeho žádosti o přiznání starobního důchodu z roku 1995 obsahovalo přílohou osobní list důchodového zabezpečení, v němž jsou v podstatě (s rozdílem dvou dnů u vojenské služby) stejné údaje o dobách zaměstnání jako v osobním listu důchodového pojištění přiloženém k rozhodnutí z roku 2006, nicméně diametrálně odlišné jsou údaje o celkové době zaměstnání, resp. době pojištění. Zatímco osobní list z roku 1995 uvádí 12 let a 309 dní zaměstnání, osobní list z roku 2006 uvádí 15 let a 46 dnů pojištění. Stěžovatel z toho vyvozuje, že žalovaná u něj v důsledku nesprávného aritmetického součtu po 10 let eviduje celkovou dobu zaměstnání (pojištění) v neprospěch o téměř tři roky. Stěžovatel se domnívá, že v důsledku toho byl patrně i po dovršení 65 let odkazován stále na to, že nepracoval dostatečně dlouhou dobu, a nárok na důchod mu tudíž nevznikl.

S ohledem na to, že žalovaná ztratila podstatnou část dokumentace, a s ohledem na to, že podle názoru stěžovatele po deset let vedla ve své evidenci nesprávný údaj o dobách zaměstnání (pojištění), má stěžovatel za to, že žalovaná mohla, měla a stále může jeho poslední žádost o přiznání starobního důchodu ze dne 18. 4. 2005 posoudit a vyřešit za aplikace ustanovení § 5 písm. a) bodu 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“), v rámci odstranění tvrdosti zákona tak, že nárok na výplatu starobního důchodu stěžovatele se přiznává od data přiznání starobního důchodu.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že přiznává, že se jí nepodařilo dohledat spisový materiál vztahující se k roku 1995 obsahující žádost stěžovatele o starobní

důchod včetně příloh a vydaného rozhodnutí ze dne 6. 11. 1995, kterým o této žádosti rozhodla a kterým stěžovatel disponuje, a ani žádný jiný spisový materiál před rokem 2005. Stěžovatel tvrdí, že žádost o starobní důchod uplatnil mj. i v roce 2002, ale rozhodnutí o této žádosti již žádné nepředkládá. Žalovaná namítá, že třebaže nebyla žádná spisová dokumentace dohledána, je nepochybné, že o žádosti z roku 1995 bylo řádně rozhodnuto. Dovoluje si proto předpokládat, že by rozhodla i o jakékoliv jiné žádosti, kterou by stěžovatel uplatnil, tedy i o té, kterou údajně podal v roce 2002. Žalovaná poukázala v této souvislosti na to, že stěžovatel ostatně dne 18. 4. 2005 uplatnil žádost o přiznání starobního důchodu od 30. 1. 1999, aniž jakkoliv zmínil, že o nějaké jeho předchozí žádosti doposud nebylo rozhodnuto. Žalovaná z toho vyvozuje, že jde ze strany stěžovatele o účelové tvrzení ve snaze vytěžít z pochybení žalované a domoci se doplatku starobního důchodu podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, neboť by již období tří let předcházejících podání žádosti pokrylo okamžik vzniku nároku. Konečně pak žalovaná namítla, že pokud stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje tvrzení nesouladu dob zaměstnání (pojištění) v osobním listu z roku 1995 a z roku 2006, jde podle jejího názoru o nepřípustnou námitku ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť nebyla uplatněna v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učiněno být mohlo.

Nejvyšší správní soud ze správního a soudního spisu seznal tyto podstatné skutečnosti:

Ze správního spisu žalované vyplývá, že se zabývala skutečně pouze stěžovatelovou žádostí o starobní důchod 18. 4. 2005. Jinou dokumentaci správní spis žalované neobsahuje. Řízení o dávce důchodového pojištění bylo vedeno v součinnosti se švédským nositelem pojištění - s ohledem na žalobní námitky stěžovatele a jejich hodnocení soudem (viz dále) Nejvyšší správní soud předeseílá, že je ze správního spisu zřejmé, že mezi švédským nositelem pojištění a žalovanou probíhá korespondence zaměřená na ozřejmení data, od kterého je stěžovateli dávka důchodového pojištění žalovanou vyplácena.

Ze soudního spisu vyplývá, že proti rozhodnutí žalované o žádosti o přiznání starobního důchodu podal stěžovatel žalobu. Vzhledem k tomu, že žaloba byla koncipována spíše narativně, Nejvyšší správní soud si dovolí její interpretativní reprodukci. Žaloba v podstatě obsahovala jedinou základní námitku - stěžovatel projevil svůj nesouhlas s tím, že podle rozhodnutí žalované mu byl sice starobní důchod přiznán od 30. 1. 1999, avšak výplata důchodu mu náleží až od 18. 4. 2002. Stěžovatel jednak poukázal na to, že už tak malý důchod mu je doplacen pouze tři léta nazpět (a v této souvislosti zmiňoval rovněž skutečnost, že o dávku důchodového pojištění usiloval již roku 1995), jednak si stěžoval na to, že v důsledku disproporce mezi datem přiznání důchodu a datem, od kterého byl důchod skutečně vyplácen, došlo u švédského nositele pojištění k nejistotě, od kterého data došlo k ovlivnění rozhodných skutečností pro výplatu švédských dávek - stěžovatel namítl, že, zkrátka a dobře, švédský nositel pojištění žádá po něm vrácení (části) jím vyplacených dávek od roku 1999. S ohledem na obsah kasační stížnosti dlužno poznamenat, že žaloba ani její doplnění neobsahovala žádnou zmínku o tom, že by stěžovatel kdy uplatnil krom roku 1995 a 2005 nějakou žádost o dávku důchodového pojištění. Stěžovatel pouze v žalobě naznačil, že s žalovanou vedl i v mezidobí při svých cestách do České republiky nějaká blíže nespecifikovaná osobní jednání, která popisuje tak, že se mu na nich dostávalo rozporných informací, mj. i informace, že o stěžovateli žalovaná nevede žádných

podkladů. V žalobě rovněž stěžovatel nikdy neuplatnil žádnou námitku týkající se nesprávného výpočtu dávky.

Krajský soud v Brně proto s ohledem na obsah žaloby konstatoval, že žalovaná plně vyhověla žádosti stěžovatele o přiznání starobního důchodu ze dne 20. 4. 2005, v níž uplatnil nárok na jeho přiznání od 30. 1. 1999. Pokud se týká výplaty dávky, krajský soud se ztotožnil se závěrem žalované o aplikaci ustanovení § 55 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, podle něhož nárok na výplatu důchodu nebo jeho části zaniká uplynutím 3 let ode dne, za který důchod nebo jeho část náleží. Pokud jde o informování švédského nositele pojištění, krajský soud konstatoval, že žalovaná neinformovala švédského nositele pojištění zcela přesně (neoznámila mu ihned, že nárok na dávku sice vznikl k 30. 1. 1999, nárok na výplatu dávky ovšem až k 18. 4. 2002) a že nereagovala prozatím ani na jeho žádosti o vyjasnění těchto skutečností. Tato pochybení však krajský soud vyhodnotil jako pochybení, která nemají vliv na zákonnost rozhodnutí.

Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“) a tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Z kasační stížnosti je možné dovodit, že stěžovatel uplatňuje důvod kasační stížnosti uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; stěžovatel totiž napadá rozsudek krajského soudu pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky, zda s ohledem na pochybení žalované nebylo na místě aplikovat ustanovení o odstranění tvrdosti a přiznat nárok na výplatu důchodu již od data nároku, tj. od 30. 1. 1999. V tomto smyslu jde o důvod kasační stížnosti přípustný, neboť jde o důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a zároveň se nejedná o důvod, který by podléhal výluce uvedené v § 104 odst. 4 s. ř. s. Závěr o nesprávném právním hodnocení věci stěžovatel pak opírá o tři okolnosti – žalovaná ztratila dokumentaci, žalovaná nerozhodla o stěžovatelově žádosti o přiznání starobního důchodu z roku 2002 a konečně žalovaná podle stěžovatele po dobu 10 let vedla nesprávně „aritmetický součet“ jeho dob zaměstnání (pojištění). K těmto okolnostem Nejvyšší správní soud musí podotknout, že v případě tvrzení o existenci žádosti v roce 2002 a v případě tvrzení o nesprávném součtu dob pojištění jde o zjevně skutkové novoty ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s. – obě tyto skutečnosti mohly a měly být stěžovateli známy již před vydáním napadeného rozsudku krajského soudu a mohl je řádně uplatnit již v řízení o žalobě. Vědomost stěžovatele o existenci některé z těchto skutečností nebyla vázána nikdy na pozdější zjištění, že část stěžovatelovy dokumentace žalovaná ztratila. V tomto kontextu a při vědomí obsahu žaloby se Nejvyšší správní soud přiklání k závěru žalované, že stěžovatelovo tvrzení o existenci žádosti o důchod v roce 2002 je tvrzení „účelové“, které reagovalo až na zjištění, že v současnosti nelze pro absenci spisového materiálu její existenci prokázat. Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2, 3 a 4 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Základem stěžovatelovy právní argumentace, jak již bylo naznačeno, je tvrzení, že stěžovatelka měla při rozhodování o dávce důchodového pojištění v roce 2005 přihlídnout ke svým pochybením v předchozích letech a aplikovat ustanovení § 5 písm. a) bod 5 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Odhlédne-li Nejvyšší

správní soud, že stěžovatelovy závěry o předchozích pochybeních stěžovatelky se v důsledku zákazu přinášení novot v řízení o kasační stížnosti pro účely rozhodování o jeho kasační stížnosti zužují toliko na námitku, že žalovaná ztratila jeho spisovou dokumentaci, je třeba argumentaci stěžovatele odmítnout co do samého základu.

V první řadě je zcela nepřipadný stěžovatelův odkaz na ustanovení § 5 písm. a) bod 5 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Podle tohoto kompetenčního ustanovení žalovaná rozhoduje o odstranění tvrdostí, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, pokud jí bylo v jednotlivých případech svěřeno. Svou dikcí zmiňované ustanovení jasně naznačuje, že nejde o originární pravomoc žalované – žalovaná je oprávněna k odstranění tvrdosti toliko na základě **pověření v jednotlivém případě**. Ustanovení § 5 písm. a) bodu 5 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení je třeba vnímat pouze v souvislosti s ustanovením § 4 odst. 3 téhož zákona. Posledně jmenované ustanovení totiž zakotvuje originární pravomoc ministra práce a sociálních věcí odstraňovat tvrdosti při provádění sociálního zabezpečení a svěřuje mu oprávnění tuto pravomoc **delegovat v jednotlivých případech** na správy sociálního zabezpečení. Pokud jde o případ stěžovatele, k žádné takové delegaci zjevně nedošlo, a proto žalovaná nemohla v žádném případě podle ustanovení, na něž stěžovatel odkázal, postupovat.

Vedle toho je třeba zmínit, že využití pravomoci podle § 4 odst. 3 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení předpokládá zásadně v první řadě existenci správního aktu, jímž se, slovy zákona, sociální zabezpečení provádí, a posléze úkon adresáta tohoto aktu, jímž se vyjevuje tvrdost sociálního zabezpečení v té či oné podobě. Jinak řečeno - uvedení mechanismu odstranění tvrdosti v chod vyžaduje zásadně žádosti toho, který výsledek provádění sociálního zabezpečení ve svém případě považuje za tvrdý. Z tohoto zcela mimořádného ex gratia institutu nelze činit standardní součást deliberace správního orgánu, který aplikuje ten který hmotněprávní předpis sociálního zabezpečení. Stěžovatel svou úvahou míří k tomu, že by se z rozhodování o dávce důchodového pojištění, které je konstruováno jako striktní proces zjištění zákonných podmínek nároku na dávku vymezených v důchodovém schématu a výpočtu výše dávky podle zákonem definované důchodové formule, stalo rozhodování v rámci široké (ba nejširší) správní úvahy zahrnující zcela nepředvídatelné úvahy správního orgánu o tom, co je či není v konkrétním případě „tvrdé“, aniž by dotčený adresát vůbec signalizoval, že něco jako tvrdost pociťuje. To ale zjevně účelem institutu odstranění tvrdosti zákona není.

Již vůbec pak nelze považovat za možné, že by měla žalovaná reagovat užitím institutu odstranění tvrdosti zákona na situace, kdy ztratí spis nebo kdy (domněle) nesprávně zjistí (eviduje) dobu pojištění - ani jedna z těchto okolností nemůže mít ex definitione za následek tvrdost při uplatňování sociálního zabezpečení. Tvrdostí ve smyslu § 4 odst. 3 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení je totiž třeba rozumět **správnou aplikaci zákona**, jejíž **faktický důsledek** je ovšem pro adresáta správního aktu **tvrdý**. Stěžovatelem zmiňované okolnosti (přínejmenším nesprávná evidence dob pojištění; v případě ztráty spisu jde o bližší okolnosti, zda může mít vůbec nějaký vliv na výsledek rozhodování) by však nemohly vést z povahy věci ke správné aplikaci zákona - vždy by šlo ať již o rozhodnutí nezákonné či o rozhodnutí zatížené nepřeklenutelnou vadou řízení. Taková rozhodnutí jsou pak nikoliv tvrdá, ale objektivně nesprávná. Důsledky objektivní

nesprávnosti rozhodnutí o dávkách důchodového pojištění jsou posléze předmětem úpravy ustanovení § 56 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.

Již pouze nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud podotýká, že stěžovatelův závěr o nesprávnosti evidence dob zaměstnání (pojištění) zjevně vyplývá z nesprávné interpretace příslušných osobních listů důchodového zabezpečení (pojištění). Stěžovatel správně podotýká, že údaje o získaných dobách uváděné v přehledu po dnech jsou v podstatě totožné (s rozdílem dvou dnů). Z toho je ostatně zjevné, že žalovaná eviduje dobu zaměstnání v podstatě správně. Pokud jde o stěžovatelem namítaný nesoulad tzv. aritmetického součtu těchto dnů (jednou cca 12 let, jednou cca 15 let) je třeba poukázat na to, že rozhodnutí z roku 1995 bylo výsledkem aplikace zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. S ohledem na konstrukci výpočtu výše dávek důchodového zabezpečení podle tohoto zákona (srov. např. ustanovení § 22 odst. 3) bylo třeba rozlišovat dobu zaměstnání do 18 let věku a dobu zaměstnání po 18. roce věku. Údaj o 12 letech a 309 dnech pojištění se váže k době zaměstnání získané právě po 18. roce věku - 4689 dnů pojištění je oněch 12 let 309 dnů. Pokud jde o to, že zmiňované rozhodnutí citovalo tento údaj jako celkovou dobu zaměstnání, nemohl mít tento fakt žádný vliv na zákonnost tohoto rozhodnutí, neboť stěžovatel by nesplnil podmínku nároku na starobní důchod, ani kdyby bylo přihlédnuto i k době zaměstnání před 18. rokem věku. Podmínkou nároku na starobní důchod podle citovaného předpisu totiž bylo získání **minimálně 25 let** zaměstnání a důchodového věku (srov. § 21 zákona č. 100/1988 Sb.).

Kasační stížnost tedy neshledal Nejvyšší správní soud za této situace důvodnou, a proto mu nezbylo, než ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítnout.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží. Ty by náležely podle § 60 odst. 1 s. ř. s. žalované. Žalované v tomto stadiu řízení však žádné náklady nevznikly, nadto by je, i kdyby bývaly vznikly, nebylo možné podle ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. žalované přiznat.

Stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 9. 6. 2008, č. j. 34 Cad 33/2007 - 48, ustanoven pro řízení o kasační stížnosti advokát JUDr. Pavel Čupr, Ph.D. Tomu náleží ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s. odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů. Ustanovený advokát odměnu spolu s náhradou hotových výdajů vyčíslil na 18 978 Kč s tím, že požadoval odměnu za čtyři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., dvakrát studium spisu a jednání se správním orgánem ve smyslu § 11 odst. 1 písm. g/ a písemné podání soudu ve věci samé ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d/ téže vyhlášky) po 2100 Kč, paušální náhradu hotových výdajů za tyto čtyři úkony po 300 Kč, náhradu cestovních výdajů (cesta do Jihlavy a do Prahy) ve výši 1599 Kč a 3149 Kč, jakož i náhradu za promeškaný čas (celkem 8 hodin) ve výši 1600 Kč. Nejvyšší správní soud k této kalkulaci uvádí následující:

Pokud jde o odměnu za úkony právní služby, je třeba předeslat, že tarifní hodnota ve věcech nároků fyzických osob v oblasti důchodového pojištění činí podle § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, 1000 Kč. Sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby tak činí podle § 7 bodu 2. toliko 500 Kč, nikoliv 2100 Kč, jak

předpokládá ustanovený advokát. Pokud jde o udávané úkony právní služby, Nejvyšší správní soud podotýká, že úkon ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) předpokládá *in se* i první poradu ve věci s klientem (srov. dikce „*první porada s klientem včetně převzetí...*“); ustanovený advokát však takovou poradu ani netvrdí, ani nedokládá. V takovém případě převzetí zastoupení nelze jako samostatný úkon právní služby uznat (k tomu viz již usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 6. 2002, sp. zn. 6 a 722/2000). Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že ustanovenému advokátovi náleží odměna za tři úkony právní služby po 500 Kč, celkem tedy 1500 Kč.

Pokud jde o výši paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, odvíjí se od počtu úkonů právní služby; činí proto 900 Kč, nikoliv 1200 Kč, jak ustanovený advokát požadoval.

Pokud jde o výši náhrad cestovních výdajů, podle ustanovení § 13 odst. 4 advokátního tarifu se výše této náhrady řídí, není-li o výši náhrady cestovních výdajů dohodnuto jinak, právními předpisy o cestovních náhradách. Předpisem komplexně upravujícím cestovní náhrady je v současnosti zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Podle jeho ustanovení § 158 odst. 1 ve spojení s § 157 odst. 4 a ve spojení s vyhláškou č. 353/2007 Sb. (kterou se v době výkonu cesty řídily sazby náhrady za 1 km a cena pohonných hmot) činila základní sazba náhrady za 1 km jízdy 4,10 Kč. Podle § 158 odst. 2 a 3 zákoníku práce se náhrada za spotřebovanou pohonnou hmotu určí jako násobek ceny pohonné hmoty a množství spotřebované pohonné hmoty. Cena pohonné hmoty se pak prokazuje dokladem o nákupu, ze kterého je patrná souvislost s pracovní cestou. Takový doklad však ustanovený advokát nepředložil. Pak platí podle § 158 odst. 3 věty poslední zákoníku práce, že se pro určení výše náhrady použije průměrná cena příslušné pohonné hmoty stanovená prováděcím právním předpisem vydaným podle § 189 zákoníku práce. Tímto předpisem byla v době výkonu cesty již zmíněná vyhláška č. 357/2007 Sb. Podle § 4 písm. d) této vyhlášky činila průměrná cena motorové nafty (pohonná hmota uváděná ustanoveným advokátem) 31,20 Kč. Podle § 158 odst. 4 zákoníku práce se spotřeba pohonné hmoty silničního motorového vozidla vypočítá z údajů o spotřebě uvedených v technickém průkazu použitého vozidla. Při určení spotřeby pohonné hmoty se použije údaj o spotřebě pro kombinovaný provoz podle norem Evropských společenství. Pouze není-li tento údaj v technickém průkazu uveden, vypočítá se spotřeba pohonné hmoty vozidla aritmetickým průměrem z údajů v technickém průkazu uvedených. Vzhledem k tomu, že technický průkaz, který ustanovený advokát předložil, obsahuje údaje o spotřebě podle předpisů Evropských společenství, je rozhodným údajem údaj o kombinované spotřebě, tj. 8,0 l .100 km⁻¹, nikoliv aritmetický průměr údajů obsažený v technickém průkazu (ten by nadto byl rovněž zcela jiný než udávaných 8,46 l .100 km⁻¹). Pokud Nejvyšší správní soud přijme ustanoveným advokátem udávané vzdálenosti (jakkoliv by i o nich bylo lze vznést jisté pochybnosti, byť pouze v řádu jednotek kilometrů), kalkulace cestovních výdajů je následující: cesta do Jihlavy a zpět - 221 km x 4,10 Kč = 906,10 Kč, 17,68 l nafty x 31,20 Kč = 551,60 Kč; cesta do Prahy a zpět - 435 km x 4,10 Kč = 1783,50 Kč, 34,8 l x 31,20 Kč = 1085,76 Kč; celkem po zaokrouhlení 4327 Kč).

Proti vyčíslení náhrady za promeškaný čas ve smyslu § 14 advokátního tarifu neměl Nejvyšší správní soud námitek a uznal vypočtenou náhradu ve výši 1600 Kč.

Celkem tedy na odměně za zastupování a na náhradě hotových výdajů Nejvyšší správní soud přiznal 8427 Kč. Protože je ustanovený advokát plátcem daně z přidané hodnoty, podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. mu náleží i částka daně, kterou je z přiznané odměny povinen odvést. Tato částka činí 1601,13 Kč. Celkem tedy ustanovenému advokátu náleží 10 028,13 Kč. Pro vyplacení odměny stanovil Nejvyšší správní soud přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2009

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu